

Kādam būtu administratīvi teritoriālajai reformai?

Speciālizdevums par administratīvi teritoriālo reformu

LIELVĀRDES NOVADA ZIŅAS

Nr. 8 (508) 2019. gada 8. augusts
Nākamais numurs iznāks 2019. gada 22. augustā

Priekšsēdētājas sleja

ATR: vērtēsim, diskutēsim, būsim aktīvi!

Šodien Lielvārdes novada iedzīvotāji saņem mūsu pašvaldības informatīvā izdevuma “Lielvārdes Novada Ziņas” speciālizdevumu, kas pilnībā veltīts administratīvi teritoriālajai reformai jeb, lietojot šobrīd jau gluži pierasto saīsinājumu, ATR. Pašvaldība par šādu soli – izdot vispusīgu apskatu par plānoto administratīvi teritoriālo reformu – izšķīrusies vairāku nopietnu iemeslu dēļ.

Pirmkārt, ATR skars jebkuru iedzīvotāju. Gan mūsu novadā, gan jebkurā citā vietā Latvijā – pārējos 109 novados un deviņās lielajās pilsētās. Tāpēc, pirms pieņemt galīgo lēmumu, kādai tad īsti būtu reforma, iedzīvotājiem ir jābūt maksimāli pilnīgam priekšstatam par plānoto no valsts puses. Ko reforma dos? Kāds būs ieguvums? Kas notiks ar iesaktajiem darbiem? Galu galā – kā tas skars mūsu – katra iedzīvotāja – ikdienas dzīvi? Otrkārt, nenoliežot reformas nepieciešamību, jau šobrīd no daudz novadu iedzīvotājiem un pašvaldībām ir izskanējuši vairāki iespējamie reformas varianti. Gan runājot par pašreiz “karstāko kartupeli” reformas realizācijā – jauno novadu karti –, gan par pašu reformas saturu, formu un sociāli ekonomisko pamatojumu. Treškārt, lai diskutētu maksimāli argumentēti gan ar novada iedzīvotājiem, gan valsts pārstāvjiem, ir svarīgi, lai visām pusēm būtu pilnīga un nepastarpināta informācija. Turklāt šai informācijai nav jābalstās tikai uz emocijām, vai arī tikai uz sausiem “cipariem”. Citiem vārdiem sakot, lēmumam ir jābūt konstruktīvam, kas ņem vērā visus sarežģītus mūsu dzīves aspektus. Un, visbeidzot, mēs uzskatām, ka, pieņemot tik svarīgus lēmumus, nevienam iedzīvotājam, nevienai pašvaldībai nevar tikt nostādīta fakta priekšā: būs tā un ne citādi.

Tāpēc šodienas izdevumā piedāvājam ieskatīties vairākos reformu variantos. Vispirms jau VARAM piedāvātajā, kur Lielvārdes pašreizējam novadam “atvēlēta” vieta topošajā Ogres lielnovadā, pievienojot tagadējam Ogres novadam ne vien Lielvārdes, bet arī Ķeguma un Ikšķiles novadus. Varēsiet iepazīties arī ar zināt-

nieku un ekspertu izstrādāto alternatīvo divu līmeņu pašvaldību modeli, kuru lielvārdiešiem prezentē tā autori – ekonomisti Andris Miglavs un Māris Pūķis. Piedāvāsim vēl trešo alternatīvu, ko prezentēs Biznesa augstskolas “Turība” Juridiskās fakultātes docents Nikolajs Ozoliņš. Šis modelis paredz piecu apriņķu radīšanu uz pašreizējo plānošanas reģionu bāzes un šajos apriņķos ietilpstošos novadus un republikas pilsētas. Un, protams, kā vienu no alternatīvām mūsu pašu novadā apspriesto Lielvārdes un Ķeguma novadu apvienošanas brīvprātīgā kārtā, kur novada centrs paliktu Lielvārdes pilsētā un joprojām nestu Lielvārdes vārdu. Lai aina būtu pilnīga, varat iepazīties arī ar dažādiem novada domes deputātu, nevalstisko organizāciju un mūsu novada viedokļu līderu viedokļiem.

Bet viens secinājums ir skaidrs jau šobrīd: tik nopietnu jautājumu kā ATR nevar sasteigt, tas ir jādiskutē, jāuzklausā iedzīvotāju viedoklis. To novada pašvaldība arī darīs jau tuvākajā laikā. Tāpat ir jāņem vērā arī ekspertu sniegtais potenciālo ieguvumu un zaudējumu, risku un esošās situācijas novērtējums. Ir jāveic aprēķini, jāsaparīto pamatots un argumentēts reformas piedāvājums, kas nenožīmē tikai “pārvilkst līnijas” Latvijas kartē. Jo ATR nav tikai novadu nosaukumi un robežas. ATR nozīmē arī ceļu tīklu, sociālos pakalpojumus, skolu pieejamību, kultūras, sporta, tūrisma jomas, ATR daudzējādā ziņā noteiks mūsu ikdienu nākamās gadu desmitus. ✖

Aicinot uz diskusiju, patiesā cieņā,
Santa Ločmele,
Lielvārdes novada domes priekšsēdētāja

✖ Novadniek, piedalies aptaujā! Anketa – 9. lappusē

Jāsaglabā Lielvārdes identitāte un pārstāvniecība

Es pilnībā saprotu nepieciešamību Latvijā veikt administratīvi teritoriālo reformu, taču tās gaitā ir jāņem vērā daudzi pagaidām vēl neskaidri jautājumi. Piemēram, ir jāsaprot, kā pārvarēt tādus svarīgus izaicinājumus kā pašreizējā novada identitātes un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un pārstāvniecības nodrošināšana “lielajos” novados, tostarp arī mazo teritoriju – pagastu – pārstāvju piedalīšanās lemtānā par attīstību. Ne mazāk svarīgs ir jautājums par pakalpojumu nodrošināšanu pēc iespējas tuvāk iedzīvotājiem. Kā to nodrošinās

lielais Ogres novads? Tādēļ ir ļoti svarīgi, lai reforma sadarībā ar ekspertiem tiktu izstrādāta kvalitatīvi bez nepiedodamas steigas, būtu arī ministriju savstarpēja sadarbība, plānojot un īstenojot reformas konkrētās jomās (piemēram, skolu tīkls un reģionālie ceļi, veselības aprūpes sistēma u.c.). Šis ir pārāk svarīgs jautājums, lai steigotos – lai neatkārtotu iepriekšējās kļūdas, ir nepieciešams izstrādāt labāko ATR modeli. ✖

Vita Volonte,
Lielvārdes novada domes priekšsēdētājas vietniece

- Šodien “Lielvārdes Novada Ziņās” lasiet:** ✖ **Ko Lielvārdes novadam piedāvā ministrija?** – 2. un 3. lappuse
✖ **Kā Lielvārdes novadu nākotnē redz Lielvārdes novadā?** – 4. lappuse
✖ **Ko par reformu domā lielvārdieši?** – 5. un 6. lappuse ✖ **Reformai ir alternatīvi varianti** – 7., 8. un 9. lappuse
✖ **Lielvārdes novads tagad: skaitļi un fakti** – 10. lappuse
✖ **Vai varētu būt Lielvārdes un Ķeguma novads?** – 11. lappuse ✖ **Ko domā novada domes deputāti?** – 12. lappuse

VARAM: "Ministrijas piedāvātā jauno novadu karte nav "akmenī iecirsta"..."

Kāda ir administratīvi teritoriālās reformas būtība? Kāpēc vispār nepieciešama pašreizējo novadu apvienošana? Kādas izmaiņas skars iedzīvotājus un kā mainīsies viņu dzīve? Par to "Lielvārdes Novada Ziņu" saruna ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) Reformu nodaļas vadītāju Arni Šultu.

- Izskaidrojiet, lūdzu, plānotās administratīvi teritoriālās reformas (ATR) būtību.

- Teritoriālās reformas nepieciešamība jau tika izvērtēta uzreiz pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas. 1991. gadā toreizējā Augstākā Padome izveidoja komisiju valsts administratīvā iedalījuma reformēšanai. Tajā pašā laikā mūsu kaimiņvalstis, īstenojot reformas, vairāk domāja par funkcionālo saturu jau esošās teritorijās. Tāpēc gan Lgaunijā, gan Lietuvā rajonu mērogu teritorijas arī šodien pamatā ir saglabātas no pagājušā gadsimta sešdesmitajiem gadiem. Lietuvā daļa pašvaldību joprojām tā arī saucas – rajonu pašvaldības. Iespējams, norakstot bijušās rajonu teritorijas, savulaik tika pieļauta kļūda. Lai arī šīs robežas Latvijā

Tas, kas varētu būt apspriežams, ir attiecīgas pašvaldības piederība pie kāda no šiem reģionālās vai nacionālās nozīmes centra areāliem.

pastāvēja līdz 2009. gadam, tomēr jau kopš 1994. gada rajonu pašvaldības tika uzsākti funkcionāli vājināt. Īsu periodu – no 1995. līdz 1997. rajonu pašvaldības bija tieši vēlētas, bet no 1997. gada rajonu vadīja pagastu un rajona pilsētu priekšsēdētāju kopsapulce. Vēl pirms 2009. gada reformas likumā bija uzstādījums par otrā līmeņa pašvaldību – apriņķu veidošanu, taču Saeima 2008. gadā pieņēma likumu par rajonu reorganizāciju, kur likuma izpildes rezultātā, naudu, mantu un visu, kas rajonos bija krāts un gādāts, ar visām funkcijām nodeva novadiem. Līdz ar to pašvaldību skaits, rēķinot to no 26 rajonu reorganizācijas aspektiem, tika palielināts vairāk nekā četras reizes. Rezultātā pašvaldībām šodien ir tik liels funkciju skaits, ka daudzu pašvaldību ieņēmumi ir nepietiekoši efektīvai funkciju izpildei. Savukārt ieņēmumi rodas no iedzīvotāju skaita. Līdz ar to ir jāmeklē tā zelta stīga vai kritērijs, kurā brīdī iedzīvotāju skaits kļūst pašpietiekams, lai pašvaldības funkciju izpilde attaisnotos par samērīgām izmaksām. Ja iedzīvotāju skaits būs mazs, kvalitatīva funkciju izpilde var izmak-

sāt dārgi. Ja paskatāmies, piemēram, cik iedzīvotāju ir Lielvārdes novadā kopā ar Ķeguma novadu, tad teorētiski šāda teritorija varbūt veidojas pašpietiekama, bet pilnvērtīgai pašvaldības kapacitātei un ilgtermiņā pašvaldības attīstībai tas var izrādīties nepietiekami. Dānijā, kur vietējām pašvaldībām ar Latviju ir līdzīgs funkciju apjoms, 2007. gadā veicot reformu, eksperti norādīja, ka pašvaldībā, lai sasniegtu pietiekamu efektivitāti, ir nepieciešami vismaz 30 000 iedzīvotāju. Protams, mēs nevaram salīdzināt iedzīvotāju blīvumu starp valstīm, bet ieņēmumu bāze ir ļoti svarīga, lai pašvaldība spētu nodrošināt savas teritorijas ekonomisko attīstību, tādējādi pašai pašvaldībai savā teritorijā jāvar radīt iedzīvotājiem darbvietas, attīstīt ražošanu, bet ne tikai paļauties, piemēram, uz Rīgu, jo iedzīvotājiem mobilitāte izmaksā dārgi, savukārt ģimenēm bieži tas rada arī neērtības, piemēram, sūtot bērnus skolās un bērnudārzos.

- Kāpēc piedāvājums par 35 pašvaldību modeli ir tieši tāds un ne savādāks?

- Pamatā tas saistīts tieši ar pašvaldību funkcionalitāti un efektīvu nodokļu maksātāju naudas izmantošanu. Sabiedrība negrib, ka ceļ nodokļus, it īpaši, ja jūt, ka valsts pārvalde strādā neefektīvi. Tādējādi tad tiktu veidota optimāla attiecība starp kvalitatīviem pakalpojumiem un samērīgām izmaksām, un tas radītu iespējas pašvaldībām izveidot augsti profesionālas struktūras, kuras apkalpotu iedzīvotājus un reāli veicinātu uzņēmējdarbību, tādējādi nodrošinot teritorijas ekonomisko attīstību.

- Kā reforma ietekmēs pašvaldību funkciju pildīšanu un to pieejamību?

- Pirms reformas piedāvājuma prezentēšanas mēs vienkāršotā veidā uzskaitījām visu, ko pašvaldība dara. Apkopojot pašvaldībām normatīvajos aktos uzdotās

funkcijas, indikatīvi nonācām pie 111 – gan lielākiem, gan mazākiem uzdevumiem. Taču katrai no šīm funkcijām apakšā ir nauda, iestāde vai struktūra, darbinieks vai darbinieks uz pusslodzi, vai pat, iespējams, šī funkcija netiek pienācīgi pildīta. Latvijā ir izveidota viena no visspēcīgākajām pašvaldību sistēmām pēc funkciju apjoma, un jaunā novada dome būs tā, kas izvērtēs, kuras no jau minētajām 111 pašvaldību funkcijām tiks pildītas centralizēti un kuras tiks pildītas decentralizēti vai dekoncentrēti, piemēram, pagastos vai pilsētās, vai pat apvienojot kādas funkcijas lielākā iekšējā teritoriālā struktūrējuma. Ministrija ir gatava nodot pašvaldībām pozitīvo ārvalstu un pašmāju pieredzi – kā efektīvi pārvaldīt rajona mēroga teritorijas. Principi šādas teritoriālās pārvaldes izveidei ir aizgūti no Dānijas un Īrijas, kur Īrijai, esot teritorijas ziņā lielākai nekā Latvijā, ir tikai 31 pašvaldība. Tāpēc mūsdienās, attīstot vienas pieturas aģentūras principu, iedzīvotājiem tiek piedāvātas alternatīvas pakalpojumu saņemšanā, proti, pakalpojumu saņemšanas un iestāžu tīklu pašvaldībai ir iespējams racionāli izveidot pa visu teritoriju, lai iedzīvotājiem tas būtu ērti.

- Kādā veidā novadi tiks apvienoti?

- Lēmumu par novadu apvienošanu pieņems Saeima, kura ir uzdevusi likumprojektu par jauno administratīvi teritoriālo iedalījumu Ministru kabineta iesniegt Saeimā līdz š.g. 1. decembrim. Pašvaldības ir vienlīdzīgi tiesību subjekti, un tās tiktu apvienotas, proti, izveidota jauna institūcija – pašvaldība. Ņemot vērā, ka reformu saistām arī ar citiem valsts pakalpojumiem, tad Saeimai vajadzētu turpmāk noteikt arī novadu administratīvos centrus, šajā gadījumā tie primāri ir visi valsts reģionālās un nacionālās attīstības centri.

Ministrija ir gatava nodot pašvaldībām pozitīvo ārvalstu un pašmāju pieredzi – kā efektīvi pārvaldīt rajona mēroga teritorijas.

- Vai tas nozīmē, ka VARAM piedāvātais jauno novadu variants nav "akmenī iecirsts"?

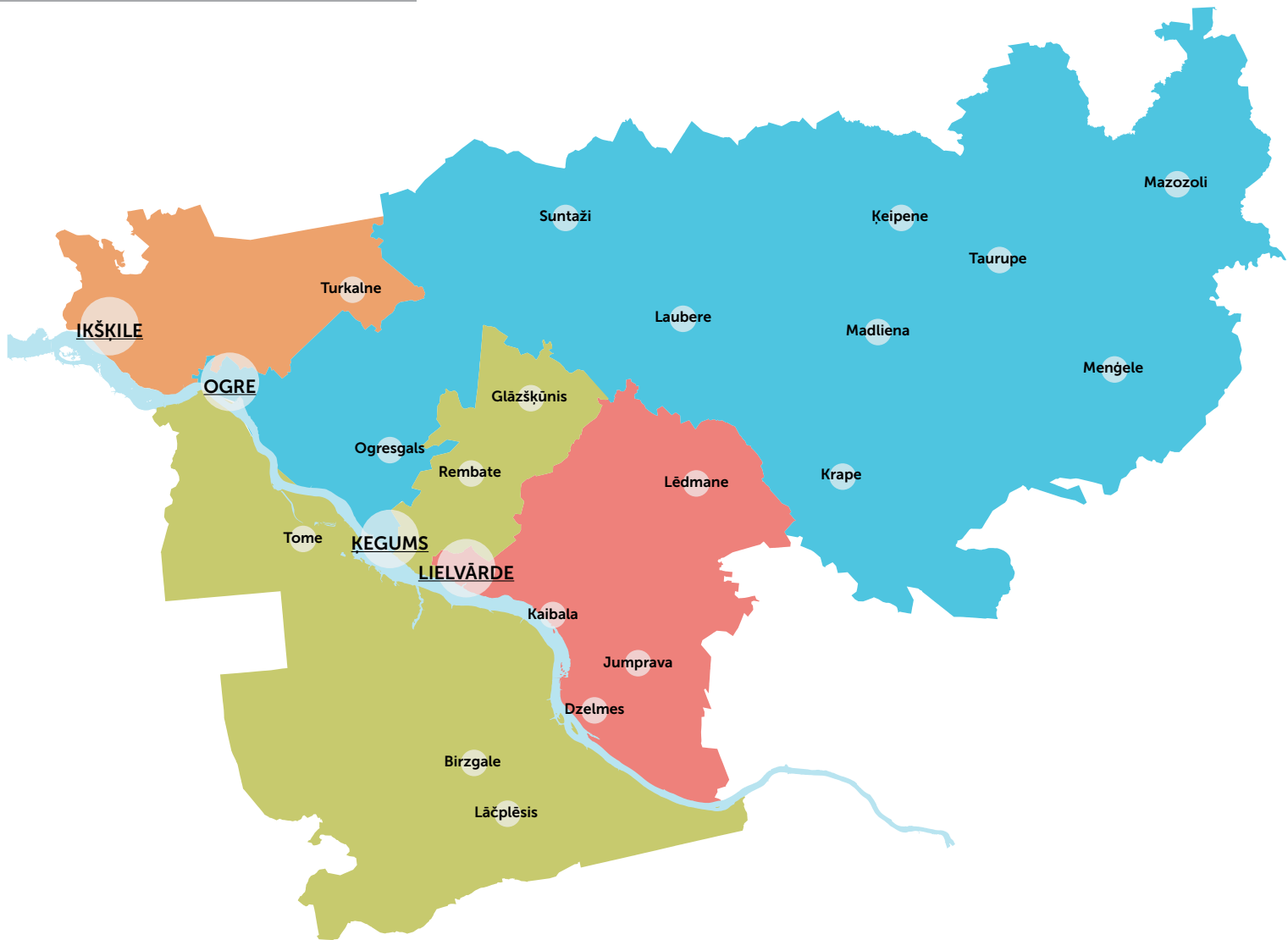
- Protams, ka nav. Pēc ministra iecelšanas amatā sākās aktīvas runas par teritoriālo reformu, jo Saeimas vēlēšanās daudzas partijas bija apsolījušas to īstenot, tādēļ sabiedrība uzreiz prasīja: lieciet galdā karti, lai visi saprastu, par ko ministrs runā, tajā pašā laikā Latvijas Pašvaldību savienība aicināja uzsākt sarunu par principiem. Spiediens par šo karti bija pietiekami liels, un samērā īsā termiņā tā arī tika izstrādāta, jo iestrādes šai kartei bija jau kopš 2013. gada, kad notika iepriekšējās reformas izvērtēšana. Līdz ar to pamatkritērijs ir saglabāts nemainīgs, proti, šie 30 reģionālās un

nacionālās nozīmes centri, kuri ir noteikti Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam un Nacionālajā attīstības plānā līdz 2020. gadam, šos attīstības dokumentus ir akceptējusi arī Saeima. Tas, kas varētu būt apspriežams, ir attiecīgas pašvaldības piederība pie kāda no šiem reģionālās vai nacionālās nozīmes centra areāliem, vai arī jautājums par kāda jauna centra radīšanu ar noteiktu teritoriālo ietvaru, piemēram, tas jebkurā gadījumā ir aktuāls jautājums, veicot pašvaldību apvienošanu Pierīgā. Līdz ar to tas, ko ministrija piedāvā, ir tikai atskaites punkts sarunai. Gala lēmumu jebkurā gadījumā pieņems Saeima. Tikmēr ministrija turpinās konsultācijas ar sabiedrību līdz pat nākamā gada pavasarim. Konsultācijas ministrs uzsāks 7. augustā ar Apes novada iedzīvotājiem. Aktuālākai informācijai par tikšanos ar iedzīvotājiem, kā arī citiem jautājumiem par reformu var sekot līdzi ministrijas mājaslapā. ✖

Ministrijas viedokli par administratīvi teritoriālo reformu "Lielvārdes Novada Ziņām" tika pilnvarots paust Arnis Šults, VARAM Reformu nodaļas vadītājs.

OGRES NOVADS

Karte sagatavota sadarbībā ar "Karšu izdevniecību Jāņa sēta"

VARAM piedāvātie galvenie kritēriji apvienotajiem novadiem

Publiskajā telpā ir izskaidroti galvenie kritēriji, kuriem noteikti jāizpildās, lai novads atbilstu Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādātajām prasībām administratīvi teritoriālās reformas realizācijā:

- novada teritorija ir ģeogrāfiski vienota;
- novada teritorijā ir reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centrs, izņemot Pierīgu;
- Pierīga ir Rīgai pieguļošās novadu teritorijas un tajās ir ne mazāk par 15 000 pastāvīgo iedzīvotāju;
- novada pašvaldība patstāvīgi nodrošina likumā noteikto autonomo funkciju izpildi, izņemot gadījumus, ja citos likumos noteikts savādāk;
- novadā ir iespējama ilgtspējīga teritorijas ekonomiskā attīstība un spēja pašvaldībai piesaistīt nozīmīgas investīcijas;
- novadā ir vismaz viena perspektīva vidusskola;
- novadā ir iespējams izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu tīklu, sabiedriskā transporta un ceļu tīklu, kā arī komunālās saimniecības tīklu;
- novada ceļu infrastruktūra ir piemērota nokļūšanai līdz novada administratīvajam centram.

Ministrijas pārstāvja izvirzītās galvenās tēzes nepieciešamībai realizēt VARAM iecerēto reformas variantu

- Pašvaldībām šodien ir tik liels funkciju skaits, ka daudzu pašvaldību ieņēmumi ir nepietiekoši efektīvai funkciju izpildei.
- Ja iedzīvotāju skaits būs mazs, kvalitatīva funkciju izpilde var izmaksāt dārgi.
- Pašai pašvaldībai savā teritorijā jāvar radīt iedzīvotājiem darbavietas, attīstīt ražošanu.
- 35 pašvaldību modelis saistīts ar pašvaldību funkcionalitāti un efektīvu nodokļu maksātāju naudas izmantošanu.
- Pamatkritērijs jaunajai kartei ir saglabāts nemainīgs, proti, šie 30 reģionālās un nacionālās nozīmes centri, kuri ir noteikti Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam.
- Tas, ko ministrija piedāvā, ir tikai atskaites punkts sarunai.

VARAM plānotais jaunveidojamais Ogres novads

Apvienotajā Ogres novadā paredzēts iekļaut vairākus pašreizējos novadus un tajos ietilpstošos pagastus:

- **Lielvārdes novads** (novadā ietilpst Lielvārdes pilsēta, Lielvārdes, Jumpravas un Lēdmanes pagasti);
- **Ķeguma novads** (novadā ietilpst Ķeguma pilsēta, Birzgales, Rembates un Tomes pagasti);
- **Ikšķiles novads** (novadā ietilpst Ikšķiles pilsēta un Tīnūžu pagasts);
- **Ogres novads** (novadā ietilpst Ogres pilsēta, Krapes, Ķeipenes, Lauberes, Madlienas, Mazozolu, Menģeles, Ogresgala, Suntažu un Taurupes pagasti).

Jaunā novada centrs:

Ogres pilsēta

Iedzīvotāji:

57 800

Teritorija:

1 841,2 kvadrātkilometri

Lielvārdes novads krustcelēs. Ko domā lielvārdieši?

➔ Turpinājums no 5. lpp.

uz vietas, kādus varēs saņemt vien novadu administratīvajos centros. Administratīvi teritoriālā reforma būtu jāskata arī veselības aprūpes reformas kontekstā, taču pagaidām trūkst konkrētības, kā reforma ietekmēs veselības pakalpojumu sniegšanu un saņemšanu. Reformas pieteikumā vien minēts, ka viens no kritērijiem ir arī efektīva veselības aprūpes iestāžu tīkla izveide. Tomēr domāju, ka šajā ziņā nekas īpaši nemainīsies un iedzīvotāju iespējas veselības jomas pakalpojumu saņemšanā paliks, kādas bijušas. Varbūt mūsu novadam daudz pieņemamāka alternatīva būtu Lielvārdes un Ķegumu novadu apvienošana.

Vai spēsīm kopt un turpināt savas kultūras tradīcijas?

Iveta Bule,
Lielvārdes novada Kultūras centra direktore

Reģionālais reformai jābūt vērstai tikai un vienīgi uz iedzīvotāju interesēm. Tai skaitā, ievērojot mazo novadu, pilsētu un pagastu iedzīvotāju intereses. Jautājumu ir daudz, un arī neskaidrību netrūkst. Tādas ir arī attiecībā uz kultūras jomu. Piemēram, mūsu novadā visas Lielvārdes novada kultūras iestādes ir "Lielvārdes novada Kultūras centra" struktūrvienības, un nav saprotams, kas tās sagaida pēc reformas veikšanas. Vai šāda struktūra paliks, vai tā tiks izjaukta, kas notiks ar pagastu kultūras iestādēm – atbildes nav. Apvienošanās ar Ķeguma novadu mums sniegtu lielākas iespējas attīstībai, jo tādā gadījumā esam autonomāki un brīvāki savā izvēlē. Jo lielāks šis jaunveidojamais novads vai apriņķis būs, jo mazajiem izredzes būs mazākas. Neaizmirsīsim, ka cilvēki izvēlas dzīvot tādās vietās, kurās ir skolas, bērnudārzi un atbilstošs kultūras pasākumu piedāvājums. Lielvārdes novadā pie kultūras jomas piedāvājuma tiek ļoti nopietni strādāts. Mēs esam starp tiem novadiem, kuros novada svētki notiek arī pagastos – Jumpravā un Lēdmanē. Pagastu iedzīvotājiem tas ir ļoti nozīmīgi, un cilvēki to novērtē. Kas notiks tad, ja mūs apvienos ar kaut ko ļoti lielu, pagaidām zināms nav. Taču jautājums, vai mazie reģioni, novadi un pilsētas būs spējīgi paši par sevi pastāvēt, tajā skaitā arī kopt un turpināt savas kultūras tradīcijas, ir ļoti būtisks, ja novadu apvienošanās tiks vērtēta vadoties tikai un vienīgi no iedzīvotāju labklājības viedokļa, tad viss būs kārtībā. Protams, ja vien tur neparādīsies citas, ar iedzīvotājiem nesaistītas intereses.

Vai nezaudēsīm noteikšanu par savām finansēm un to izlietošanu?

Ilze Kreišmane,
Lielvārdes Attīstības fonda valdes priekšsēdētāja

Desmit gadu laikā kopš 2009. gada reformām mūsu novads ir dabiski un lēnām, ne vienmēr bez asākiem vārdiem, audzis un attīstījies līdz tādām, kādu to redzam šodien. Vairums iedzīvotāju izjūt piederību novadam, papildus katram ir personīgā, vietējā patriotisma sajūta. Arī finansiāli esam gana stabili ar normālām kredītsaistībām, kas nekavē efektīvi strādāt un turpināt piesardzīgi augt. Lielvārdei būtu jāpaliek novada centram, ņemot klāt Ķegumu vai Ķegumu un Skrīverus. Starp citām lietām tad būtu bezdūzda laba iespēja izveidot un īstenot nopietnu Daugavas krastu, ūdeņu izmantošanas politiku. Ļoti baidos, ka, nonākot lielajā Ogres novadā, tagadējais Lielvārdes novads un pārējie, kas tiktu pievienoti, zaudēs noteikšanu par savām finansēm un to izlietošanu. Ogres kredītsaistības ir krietni lielākas nekā mūsējās, un jauni finanšu avoti un iespējas tiktu pozitīvi novērtētas. Runājot par nevalstiskajām organizācijām un konkrēti par Lielvārdes Attīstības fondu, jebkāda teritorijas palielināšana, protams, ir vērtējama pozitīvi. Paveras cilvēku loks, kuriem ir iespēja iesaistīties LAF darbā, bet rakurss nedaudz atšķiras atkarībā no tā, kuru scenāriju paskatāmies. Ja notiek Ķeguma un Skrīveru pievienošana Lielvārdei, rezultāts, manuprāt, būtu spēcīgāks Lielvārdes novads ar visām iespējām īstenot jaunā novada nākotnes viziju roku rokā ar jauniem novada partneriem. NVO, līdzīgi kā pats novads, arī attīstītos un augtu, jo novads būtu lielāks kā esošais, bet vēl ļoti pārskatāma lieluma. Ja mūsu novadu pievieno Ogres novadam, mēs kļūstam par vienu mazu daļiņu no pārmērīgi liela novada. Protams, visiem NVO ir iespēja arī tādā gadījumā augt, bet organizāciju skaits tad būtu ļoti liels, un visām organizācijām daudz grūtāk būtu kļūt par novada organizācijām. Ja ministrija varētu apgalvot, ka iezīmētā karte nav akmenī kalta, es ticētu, ka no ministrijas puses ir vēlme ieklausīties iedzīvotājos. Tomēr, jāatzīstas, ka rodas nopietnas šaubas par šādu vēlmi. Uzskatu, ka iedzīvotājiem ir pienākums skaidri un pamatototi noformulēt savu nostāju reformu jautājumā, un ministrijai ir pienākums tajā ieklausīties, to diskutēt ar iedzīvotājiem un pašvaldībām, kopīgi nonākot pie labāka reformu variantā.

Negribas nonākt perifērijas, provinces lomā

Mārīte Puriņa,
Lielvārdes novada Mūzikas un mākslas skolas direktore

Mēs, Latvijā, nūdien esam sadrumstaloti pārāk mazos novadiņos, un tiem visiem tiešām nav vienlīdzīgas iespējas, taču ir jāizvērtē, kā rīkoties attiecībā uz tiem novadiem, kuri strādā optimāli, spēj nodrošināt pilnīgi visus pakalpojumus iedzīvotājiem un sevi uzturēt. Tādiem novadiem ir jāļauj palikt esošajās robežās. Apvienoties ar Ogres novadu nebūtu pareizi, jo tad nokāms perifērijas, provinces lomā. Es pati dzīvoju Ogrē, un vismaz līdz šim bijis tā, ka mazie pagastiņi rindā uz naudas sadali vienmēr palikuši pēdējie. Iespējams, kaut kas ir mainījies, taču bažas par risku nokļūt perifērijā, tādējādi pazeminot arī savu dzīves kvalitāti, paliek. Tādēļ lietderīgāka būtu Lielvārdes novada apvienošanās ar Ķeguma novadu, protams, ja vien Ķeguma iedzīvotāji tam piekrīt. Tas abiem novadiem būtu gan ērti, gan izdevīgi, arī Daugavas abas puses būtu aptvertas. Savukārt izglītības sfērā konkurence starp skolām vienmēr ir motivējusi strādāt kvalitatīvāk. Kamēr vēl valda princips, ka nauda seko skolēnam, tikmēr katra skola cīnās par saviem skolniekiem, un līdz ar to ir spiesta strādāt arvien labāk un labāk.

Uzņēmējdarbībai reforma lielas izmaiņas nenesīs

**Māris Mālmeisters,
Lielvārdes novada Uzņēmēju biedrības
valdes priekšsēdētājs**

Lielvārdes novada uzņēmēju biedrība pašreiz neredz ekonomisko pamatojumu šai reformai. Ja novadu funkcijas paliek kādas bijušas un nekas nemainās, tad arī administratīvais aparāts paliek pilnīgi tāds pats, un nekādas ekonomijas nav. Ja ir konkrēti aprēķini un skaitļi, kas liecina, ka valstiski tā jābūt, tad sabiedrībai nepieciešams ar tiem iepazīties. Uzņēmējdarbībai reforma lielas izmaiņas nenesīs, jo uzņēmējdarbības videi robežu nav – mēs arī šodien strādājam dažādos novados, tāpat kā strādājam ar Eiropas Savienības valstīm. Tam, būs šeit liels Ogres vai arī Lielvārdes novads no biznesa viedokļa nekādas atšķirības un šķēršļu nav. Kā jau teicu – jautājums ir, vai reformai ir konkrēts ekonomiskais pamatojums un ko iegūs valsts, savienojot kopā šos novadus un neko citu radikāli nemainot? Ja valstij paliek vieglāk, tad šāda reforma ir jāveic. Diemžēl šeit ekonomiskā pamatojuma vēl īsti nav, vai arī vismaz līdz mums tas vēl nav nonācis. Runājot par Lielvārdes un Ķeguma novadu apvienošanas, jāaska, ka, protams, man kā pilsonim un Lielvārdes patriotam gribētos, lai tā arī būtu. Bet arī uz šo jautājumu jāskatās valstiski. Ja valsts sarēķinājusi, ka VARAM piedāvātais variants ir visoptimālākais, mēs varam teikt, ko gribam, bet tā arī notiks. Tiesa, sākumā runa bija par mazajiem novadiem, kuros ir mazāk par 5 tūkstošiem iedzīvotāju un kuros pašvaldības nespēj veikt savas funkcijas. No šī viedokļa Lielvārdes novads atbilst visiem kritērijiem, lai arī turpmāk varētu palikt kā atsevišķs novads. Taču šobrīd ir sākusies vispārēja apvienošana, un īpašu finansiālu ieguvumu es te neredzu. Pārvaldes funkcija Lielvārdē paliks, nebūs vienīgi deputātu. Kur te ir ekonomija? Deputātu algas jau nav tie lielākie skaitļi gada budžeta.

Ļoti nopietni jāizsver ekonomiskā puse

Miervaldis Ozoliņš,
bijušais Kaibalas pamatskolas direktors,
ilggadējs Lielvārdes Bārintiesas vadītājs

Sadrumstalotība nav laba. Taču tik liels novads kā savulaik Ogres rajons, arī ir par traku – tas nebija ne pārvaldāms, ne aptverams. Reformas gaitā ļoti nopietni jāizsver ekonomiskā puse un tas, kā būs izdevīgāk cilvēkiem. Lielvārdes un Ķeguma novadu apvienošanai es piekristu ar abām rokām. Ķegums ar savu hidroelektrostaciju, “Zelta Zirga” trasi, dzelzceļu, skolu un visu infrastruktūru ir, lai arī ļoti neliels, bet turīgs novadiņš. Savukārt Lielvārdē kultūra ir augstākajā līmenī, un tā ir sena, tradīcijām bagāta pilsēta. Kultūras ziņā šeit ir daudz kas no tā, kā citiem trūkst. Mums ir sakārtota infrastruktūra, šoseja, dzelzceļš, uz šejieni var viegli nokļūt. Tā kā ir visi priekšnoteikumi, lai Lielvārdes un Ķeguma novadu apvienošanās būtu veiksmīga.

Ir arī alternatīvi risinājumi

Ekonomikas doktors Andris Miglavs, Latvijas Pašvaldību savienības padomnieks, Latvijas Universitātes (LU) Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātes profesors Māris Pūķis un LU Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātes profesors Pēteris Šķinkis ir izstrādājuši alternatīvu Latvijas teritoriju attīstības pārvaldības reformas variantu, kuru gatavi piedāvāt sabiedriskajai diskusijai. Andris Miglavs jau publiski uzsvēris, ka pētījums ir pašu pētnieku iniciatīva, jo neviena institūcija viņiem to nav nedz pasūtījusi, nedz apmaksājusi. Pētniekiem viens no galvenajiem secinājumiem ir tāds, ka spēcīga politiski centralizēta valsts pārvaldība tieši vai netieši atspoguļojas centriski orientētā ģeogrāfiskās telpas uzbūvē un attīstības procesos. Latvijā pastāvošā pārvaldības divu līmeņu – valsts un vietējo pašvaldību – struktūra ir viena no centralizētas valsts izpausmēm, kas ir būtisks teritoriju sarūkšanas un nelīdzsvarotas reģionālās attīstības cēlonis. Andris Miglavs un Māris Pūķis speciāli “Lielvārdes Novada Ziņām” stāsta savu nostāju un komentē savu piedāvājumu, kā arī skaidro, kāpēc viņuprāt pašreizējais VARAM piedāvājums nav pieņemams – ne tikai pēc formas (proti, Latvijas kartes “pārzīmēšanas”), bet arī būtības.

Zinātnieks Andris Miglavs: “Jautājums, ko īsti plānots atrisināt ar šo reformu, joprojām nav atbildēts.”

Zinātnieki un ekonomisti Andris Miglavs, Māris Pūķis un Pēteris Šķinkis sagatavojuši alternatīvu Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) piedāvātajai administratīvi teritoriālajai reformai. Pētnieki aicina Latvijā īstenot visaptverošu teritoriju attīstības pārvaldības reformu, kura sastāv no trim savstarpēji saistītām daļām – pārvaldības struktūras reformas, finanšu pārvaldības reformas un teritoriālās organizācijas reformas.

Viens no pētījuma autoriem, ekonomikas zinātņu doktors Andris Miglavs uzsver, ka VARAM piedāvātais teritoriālās reformas risinājums jau savā būtībā ir nepareizs, jo ar to netiek risināti primārie Latvijas attīstības izaicinājumi, bet vienlaikus tiek vājināta pati pašvaldību darbības būtība. “Lielvārdes Novada Ziņas” lasītāju uzmanībai piedāvā, mūsdiā, būtiskākās no zinātnieku minētajām problēmām.

Iedzīvotāju skaits katastrofāli sarūk

Kopš 1990. gada Latvijā aizvien samazinās iedzīvotāju skaits. Kopš 1990. gada tas sarucis par 27%, kopš 2000. gada – par 19%, bet kopš 2010. gada – par 9%. Ir skaidrs, ka šis process turpināsies, ja netiks veiktas būtiskas pārvaldības izmaiņas. Andris Miglavs norāda, ka iedzīvotāju skaita sarūkšanai ir divi cēloņi – ekonomiskais un demogrāfiskais. Dzimstība samazinās, sabiedrība kļūst arvien vecāka, darbspējīgi un aktīvi ļaudis brauc prom uz citām valstīm, mājokļi iztukšojas, infrastruktūras izmantošanas izmaksas pieaug. Līdz ar iedzīvotāju skaita mazināšanos un ekonomiski aktīvo cilvēku aizbraukšanu vērojams arī sabiedriskās un saimnieciskās aktivitātes kritums. Tas papildus negatīvi ietekmē attiecīgo apdzīvoto vietu dzīves kvalitāti – teritoriju attīstības spējas kļūst ierobežotākas.

Uzņēmējdarbības attīstībai trūkst stimula

Liela Latvijas teritorijas daļa joprojām ir būtiski atkarīga no lauksaimniecības un mežsaimniecības,

arī ar tām saistītajām pārstrādes industrijām, tomēr tajās joprojām pieaug darba produktivitāte, proti, tehnoloģiju attīstība. Un tā rezultātā vajadzība pēc darbarokām samazinās. Ekonomiskajai struktūrai jāmainās – teritorijās jāienāk citu nozaru uzņēmumiem. Tāpēc ļoti būtiska ir jau esošās infrastruktūras adaptēšana šīm pārmaiņām, kas ļautu konkrētā vietā ienākt tehnoloģiski attīstītiem uzņēmumiem. Tas nozīmē, ka jābūt gataviem mainīt, apmācīt un piesaistīt konkrētam uzņēmumam nepieciešamos darbiniekus, radot jaunu infrastruktūru šī darbaspēka vajadzībām. Savukārt kvalificētam darbiniekam vajag mājokļus, bērnu dārzus un skolas, medicīnu, socializēšanās iespējas, lai viņiem būtu vēlme dzīvot vietējo pašvaldību teritorijās. Bez jaunu produktīvu darba vietu radīšanas visā valsts teritorijā labklājības līmeņa izlīdzināšanos Latvijas iekšienē panākt neizdosies, turklāt arī Rīgas darba tirgus nespēj uzņemt visus izbrīvējušos cilvēkus.

Biznesa vides attīstība var būt arī neizdevīga

Šobrīd vērojama principiāla pretēja starp pašvaldību ieguldījumu biznesa vides attīstībā un to finansēto ieguvumu no attīstītās biznesa vienības – galvenais pašu ienākumu avots pašvaldībām ir teritorijā dzīvojošo iedzīvotāju ienākumu nodoklis. Dzīvojošo, bet ne strādājošo. Tātad – ja jaunradītajā uzņēmumā tiek nodarbināti citu pašvaldību iedzīvotāji, tad viņu maksātie nodokļi novirzās uz strādājošo reģistrētajām dzīves teritorijām. Savukārt par ieguldījumiem ir atbildīga pašvaldība, kuras teritorijā objekts atrodas. Rezultātā pašval-

Pazīstamais ekonomists Andris Miglavs, komentējot VARAM piedāvāto reformas variantu – tikai “pārzīmēt” karti –, ir skeptisks. Un piedāvā savu redzējumu par to, kā būtu veicama reforma.

dībai nav tiešas motivācijas ieguldīt līdzekļus infrastruktūras izveidē vai jebkādā citā veidā atbalstīt tādu uzņēmumu izveidi un attīstību, kurā strādātu arī citās teritorijās dzīvojoši cilvēki. Nelielā nodokļu ieņēmuma dēļ pašvaldībām nav izdevīgi atbalstīt arī tādu augstāzīgu un konkurētspējīgu uzņēmumu rašanos, kuros ir mazs strādājošo skaits, bet kuru darbībai nepieciešami pašvaldības ieguldījumi publiskās infrastruktūras izveidē.

Pakalpojumu pieejamība koncentrējas un attālinās

VARAM piedāvātās reformas rezultātā vietējo pašvaldību teritorijām pieaugot, attālinās pakalpojumu sniedzēji, bet sabiedriskais transports lielākajā daļā novadu nenodrošina to pieejamību – iedzīvotājiem jāmeklē individuālus risinājumus. Jo būs maz novadu ar daudzcentrisku pakalpojumu sniegšanas un administrēšanas struktūru.

Neskaidro jautājumu vēl pārāk daudz

Kā uzsver Andris Miglavs, praktiski ne uz vienu no šiem jautājumiem VARAM reformas piedāvājums atbildes nedod. Viņš norāda,

ka ir jomas, kur ATR ministrijas variantā situāciju varētu uzlabot, tomēr arī katrā no šīm jomām ir nozīmīgas iebildes. Piemēram, izglītības jomā reforma pakalpojumu kvalitāti zināmā mērā varētu palielināt, taču arī šeit ir pamatīgas iebildes. Jo bērnu skaits nepieaug, tātad reāli ieguvumu varēs gūt tikai caur ļoti drastisku izglītības tīkla reformēšanu vai, citiem vārdiem, skolu skaita samazināšanu. Bet tā patiesībā jau vairs nav ATR, bet gan izglītības tīkla reforma. Pēc reformas varētu samazināties sociālās jomas administrēšanas izmaksas, tomēr nav skaidru datu, kas liecinātu, ka turpmāko gadu laikā samazināsies no sociālās palīdzības atkarīgo cilvēku skaits.

Miglavs norāda uz vairākiem nozīmīgiem problēmjautājumiem, kur situācija var tikai sarežģīties. Piemēram, reforma neatrisinās

Izziņa

Andris Miglavs

Ekonomikas zinātņu doktors. Vairāku nozīmīgu un autoritatīvu pētījumu par Latvijas tautsaimniecību autors.

pasažieru pārvadājumu jautājumu, kas turklāt vispār nekādā ziņā vairs nav novadu pašvaldību kompetencē. Tāpat pašvaldību pārziņā nav arī tādi pakalpojumi kā tirdzniecība un sadzīves pakalpojumi, finanšu pakalpojumi, energoapgādes un sakaru pakalpojumi, transporta infrastruktūras vadība – šos pakalpojumus pašvaldības nepadominātie līdz šim, tāpat tas nenotiks arī pēc reformas. Arī medicīnas pakalpojumu pieejamībā pašvaldību loma ir maza. Tāpēc teikt, ka pašvaldību teritoriju apvienošana uzlabos pakalpojumu pieejamību, ir vismaz maldinoši. Reformas galvenajam izaicinājumam būtu jābūt citam: mainīt teritoriju attīstības vektoru. Vai vismaz apturēt attīstības sarūkšanu.

“Ar visiem šiem jautājumiem līdz šim tā īsti neviens nav nodarbojies,” saka ekonomikas zinātņu doktors Andris Miglavs. “Lai veiktu reformu, vispirms jāsaprot, kāpēc to darīt. Ja ir plāns iegūt ekonomiski dzīvotspējīgas teritorijas, ir skaidrs, ka VARAM piedāvātais risinājums to nepanāks. Lielākās teritorijās varēs vien uz kādu brīdi mazliet “nomaskēt” tālāku šo teritoriju iekšējo nomaļu sarūkšanu, ja ar reformu mēģināts optimizēt pārvaldības izdevumus, tad ieguvums būs mazs, jo, kā liecina pašvaldību kopbudžeta struktūra 2017. gadā, vispārīgās valdības dienestu uzturēšanas izmaksas ir tikai 13% no visa kopējā budžeta. Jautājums, ko īsti plānots atrisināt ar šo reformu, joprojām ir aktuāls.”

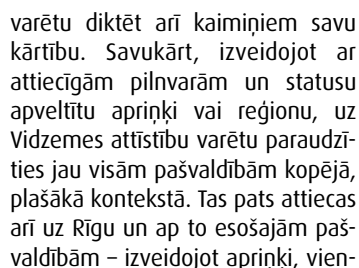
Pašvaldībai nav tiešas motivācijas ieguldīt līdzekļus infrastruktūras izveidē vai jebkādā citā veidā atbalstīt tādu uzņēmumu izveidi un attīstību, kurā strādātu arī citās teritorijās dzīvojoši cilvēki.

Savukārt uz jautājumu, vai Latvijā nepieciešamas divu līmeņu pašvaldības, eksperts atbild noliedzoši. Pēc viņa teiktā varētu būt koor-

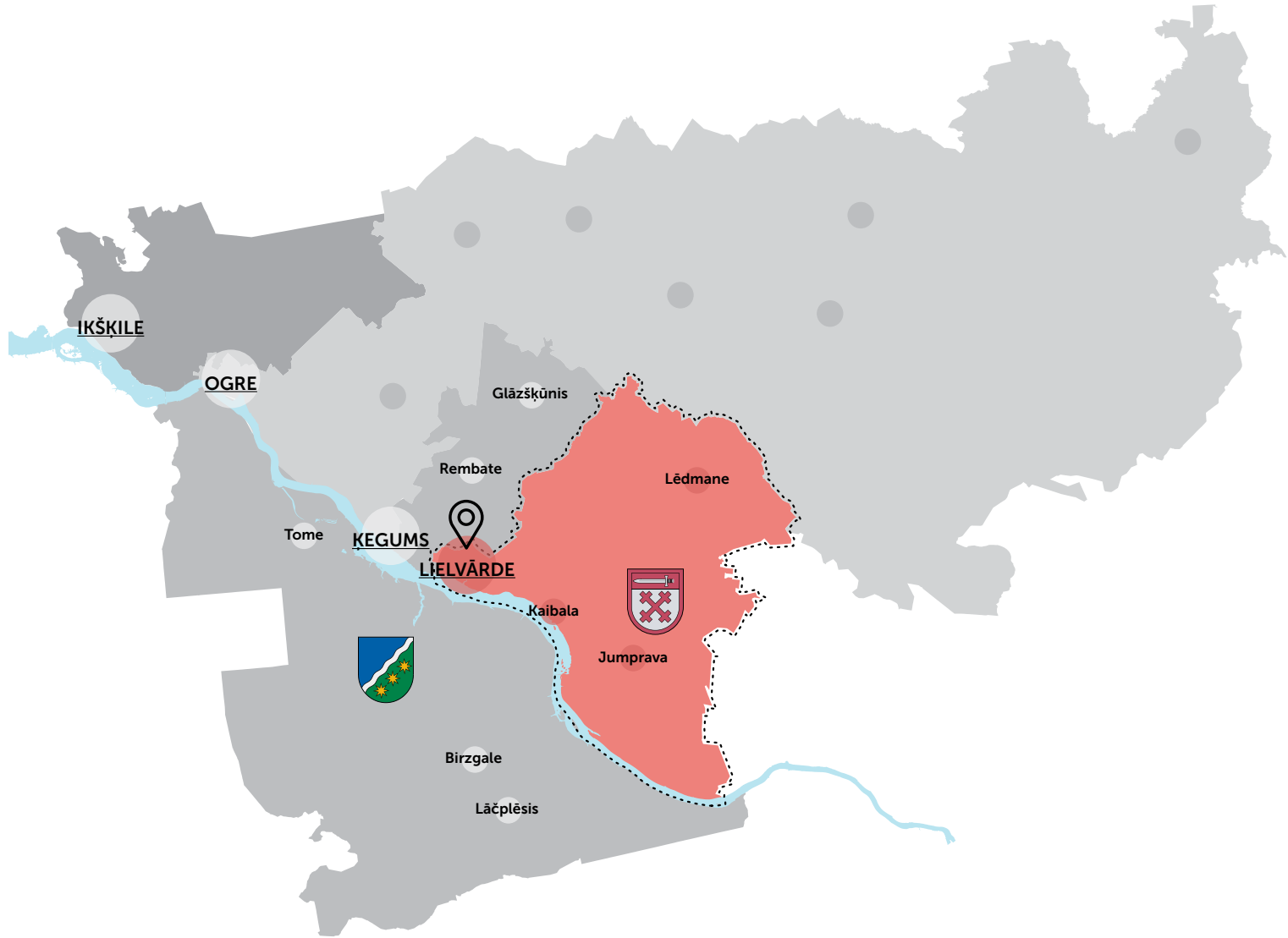
Paldies par sniegtajām atbildēm!

Aptaujas anketu iespējams iesniegt, ievietojot pašvaldības ierosinājumu kastēs, kas atrodas: Lielvārdes novada Kultūras centrā, veikalos "Elvi" un "Maxima", Valsts un pašvaldības vienotajā klientu apkalpošanas centrā domes ēkas 1. stāvā, Lielvārdes novada Sporta centrā, Lielvārdes novada sociālā dienesta Sociālā dienas aprūpes centrā, Lielvārdes novada mūzikas un mākslas skolā, kā arī Jumiņas un Lēdmanes pagasta pārvaldēs un pašvaldības bibliotēkās. Anketu iespējams iesūtīt arī e-pastā "pdf" formātā: majaslapa@lielvarde.lv.

Vēl ļoti būtiski ir beidzot Satversmē skaidri nodefinēt, kas īsti ir pašvaldība un kāds ir tās statuss. To izdarot, būs arī skaidrība – ko pašvaldība var un ko nevar. Tas ir primārais, lai vispār runātu par administratīvi teritoriālo reformu. Jārada arī “burkāns”, nevis tikai jāvicina “pātaga”. Skaidri jāpasaka, kādi būs pašvaldību ieguvumi, un jāatzīst, ka pašvaldības pašas par sevi var būt spēcīgas, nevis spēlēt ministrijas filiāles lomu. ❖

LIELVĀRDES NOVADS TAGAD

Karte sagatavota sadarbībā ar "Karšu izdevniecību Jāņa sēta"

TERITORIJA (KM²):
226 km²

IEDZĪVOTĀJI:
10 330 iedzīvotāji
(2018. gada publiskais pārskats)

NOVADA CENTRS:
Lielvārdes pilsēta

IEDZĪVOTĀJI NOVADA CENTRĀ:
6314 iedzīvotāju

NOVADA PAGASTI UN LIELĀKĀS
APDZĪVOTĀS VIETAS:

- > Lielvārdes pilsēta
- > Lielvārdes pagasts
- > Jumpravas pagasts, Jumprava
- > Lēdmanes pagasts, Lēdmane
- > Kaibala

NOVADA VIDUSSKOLAS:
Edgara Kauliņa Lielvārdes vidusskola

CITAS NOVADA IZGLĪTĪBAS IESTĀDES:

- > Vispārējās pirmsskolas izglītības iestāde "Pūt vējiņi"
 - > Lielvārdes pamatskola
 - > Lēdmanes pamatskola
 - > Jumpravas pamatskola
 - > Valdemāra pamatskola
 - > Lielvārdes novada Mūzikas un mākslas skola
 - > Lielvārdes novada Sporta centrs
- Kopā: 8**

KOMUNĀLO PAKALPOJUMU SNIEDZĒJI NOVADĀ:

- > SIA "Lielvārdes Remte" – Lielvārdes pilsētas, Lēdmanes pagasta un Kaibalas ciema administratīvajā teritorijā
- > "Jumpravas pagasta pašvaldības aģentūra" – Jumpravas pagastā (reorganizācijas procesā)

VESELĪBAS AIZSARDZĪBAS IESTĀDES NOVADĀ:

- > Gunitas Rukmanes ģimenes ārsta prakse
 - > Annas Kauliņas ģimenes ārsta prakse
 - > Ineses Matisones ģimenes ārsta prakse
 - > Roberta Šmita ģimenes ārsta prakse
 - > Līgas Rancānes ģimenes ārsta un pediatra prakse
 - > Otorinolaringoloģes Dr. Ivetas Melkertes ārsta prakse
 - > Inetas Pokules ģimenes ārsta prakse
 - > Dzintras Troskas ģimenes ārsta prakse
 - > Guntas Ticmanes ģimenes ārsta prakse
 - > "Zobārstu prakse Lielvārde" SIA
 - > "Daces Ločmeles zobārstniecības privātprakse" SIA
 - > "Andersones zobārstniecība" SIA
 - > Līgas Šmites zobārstniecības prakse
 - > Vijas Bruzgules ginekologa prakse
 - > Acu ārsta Romana Ružilo privātprakse
 - > Dīnas Baškes podologa prakse
 - > Ārstniecības iestāde „Dr. Širova Klīnika”
- Kopā: 17**

SOCIĀLIE PAKALPOJUMI NOVADĀ:

- > Sociālais dienests Lielvārdes pilsētā
- > Sociālais dienas aprūpes centrs Lielvārdes pilsētā
- > Sociālais darbinieks Jumpravā
- > Sociālais darbinieks Lēdmanē

ATTĀLUMI STARP LIELVĀRDI UN PAGASTU
CENTRIEM:

Lielvārde – Jumprava: **18 km**
Lielvārde – Lēdmane: **16 km**

ATTĀLUMI STARP NOVADA CENTRU UN
APKĀRTĒJIEM VALSTS NOZĪMES CENTRIEM:

Lielvārde – Rīga: **54 km**
Lielvārde – Ogre: **18 km**
Lielvārde – Aizkraukle: **38 km**
Lielvārde – Jēkabpils: **87 km**
Lielvārde – Sigulda: **61 km**
Lielvārde – Bauska: **65 km**

GALVENIE VALSTS UN REĢIONĀLIE AUTOCEĻI:

VALSTS GALVENIE AUTOCEĻI:

A6 Rīga – Daugavpils
E22 Rīga – Koknese

VALSTS VIETĒJIE CEĻI:

V971 Lielvārde – Lēdmane (Ozoli – Kraukļi)
V986 Daugavpils šoseja – Kaibalas stacija
V985 Kaibala – Lēdmane (autoceļš Krastiņi)

PAŠVALDĪBAS CEĻI:

Kopgarums – **90 km**

PAŠVALDĪBAS NODROŠINĀTĀS PAŠVALDĪBAS
FUNKCIJAS LIELVĀRDĒ:

- > KAC – vienotais valsts un pašvaldības klientu apkalpošanas centrs
- > Būvvalde
- > Sociālais dienests
- > Vispārējās izglītības iestādes (t.sk. vidusskola)
- > Pirmskolas izglītības iestādes
- > Pašvaldības policija
- > Bērņtiesa
- > Dzimtsarakstu nodaļa

KULTŪRAS IESTĀDES NOVADĀ:

**LIELVĀRDES NOVADA KULTŪRAS CENTRS UN
TĀ STRUKTŪRVIENTĪBAS:**

- > Lēdmanes tautas nams
- > Jumpravas kultūras nams
- > Lielvārdes pilsētas bibliotēka
- > Lāčplēša bibliotēka
- > Jumpravas pagasta bibliotēka
- > Lēdmanes pagasta bibliotēka
- > Andreja Pumpura Lielvārdes muzejs

LIELVĀRDES NOVADA IDENTITĀTE:

Lielvārdes josta

Andrejs Pumpurs

Eposs "Lāčplēsis"

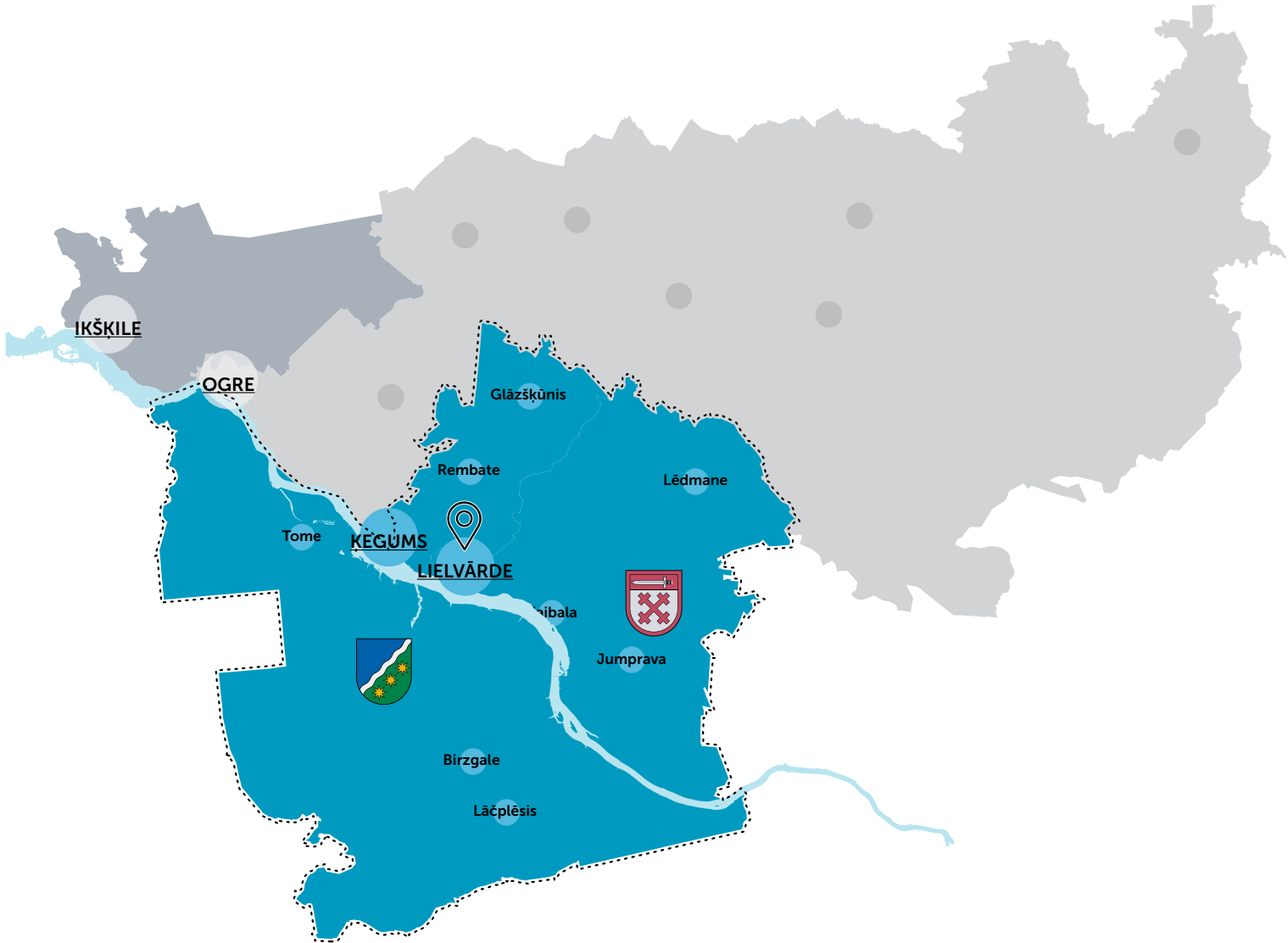

Likteņupe Daugava

Uldevena senlatviešu pils

LIELVĀRDES NOVADS PĒC ATR

Karte sagatavota sadarbībā ar "Karšu izdevniecību Jāņa sēta"

TERITORIJA (KM²):
228 km² + 490 km² = 716 km²

IEDZĪVOTĀJI:
10330 + 5822 = 16 152 iedzīvotāji

NOVADA CENTRS:
Lielvārdes pilsēta

IEDZĪVOTĀJI NOVADA CENTRĀ:
6314 iedzīvotāju

NOVADA PAGASTI UN LIELĀKĀS APDZĪVOTĀS VIETAS:

- > Lielvārdes pilsēta un pagasts
- > Jumpravas pagasts, Jumprava
- > Lēdmanes pagasts, Lēdmane
- > Kaibala un Dzelmes
- > Ķeguma pilsēta
- > Tomez pagasts, Tome
- > Birzgales pagasts, Birzgale
- > Rēmbates pagasts, Rēmbate
- > Lāčplēsis un Glāzskūnis

NOVADA VIDUSSKOLAS:
Edgara Kauliņa Lielvārdes vidusskola
Ķeguma komercnovirziena vidusskola

CITAS NOVADA IZGLĪTĪBAS IESTĀDES:

- > Vispārējās pirmsskolas izglītības iestāde "Pūt vējiņi"
 - > Lielvārdes pamatskola
 - > Lēdmanes pamatskola
 - > Jumpravas pamatskola
 - > Valdemāra pamatskola
 - > Lielvārdes novada Mūzikas un mākslas skola
 - > Lielvārdes novada Sporta centrs
 - > Vispārējā pirmsskolas izglītības iestāde „Gaismiņa”
 - > Vispārējās pirmsskolas izglītības iestāde „Birztaļņa”
 - > Birzgales pamatskola
- Kopā: 11

- > KOMUNĀLO PAKALPOJUMU SNIEDZĒJI NOVADĀ:
SIA "Lielvārdes Remte" – Lielvārdes pilsētas, Lēdmanes pagasta un Kaibalas ciema administratīvajā teritorijā
- > "Jumpravas pagasta pašvaldības aģentūra" – Jumpravas pagastā (reorganizācijas procesā)
- > SIA "Ķeguma stars"

- VESELĪBAS AIZSARDZĪBAS IESTĀDES NOVADĀ:
- > Gunītas Rukmanes ģimenes ārsta prakse
 - > Annas Kauliņas ģimenes ārsta prakse
 - > Ineses Matisones ģimenes ārsta prakse
 - > Roberta Šmita ģimenes ārsta prakse
 - > Līgas Rancānes ģimenes ārsta un pediatra prakse
 - > Otorinolaringologes Dr. Ivetas Melkertes ārsta prakse
 - > Inetas Pokules ģimenes ārsta prakse
 - > Dzintras Troskas ģimenes ārsta prakse
 - > Guntas Ticmanes ģimenes ārsta prakse
 - > "Zobārstu prakse Lielvārde" SIA
 - > "Daces Ločmeles zobārstniecības privātprakse" SIA
 - > "Andersones zobārstniecība" SIA
 - > Līgas Šmites zobārstniecības prakse
 - > Vijas Bruzgules ginekologa prakse
 - > Acu ārsta Romana Ružilo privātprakse
 - > Dinas Baškes podologa prakse
 - > Ārstniecības iestāde „Dr. Širova Klīnika”
 - > Inetas Ragas ģimenes ārsta prakse
 - > Andra Pāvulāna ģimenes ārsta prakse
 - > Irēnas Grinbergas ģimenes ārsta prakse
 - > Annas Kauliņas ģimenes ārsta prakse
 - > Daces Ločmeles zobārstniecības privātprakse
 - > Riandas Tingbrandas zobārstniecības prakse
- Kopā: 23

SOCIĀLIE PAKALPOJUMI NOVADĀ:

- > Sociālais dienests Lielvārdes pilsētā
- > Sociālais dienas aprūpes centrs Lielvārdes pilsētā
- > Sociālais darbinieks Jumpravā
- > Sociālais darbinieks Lēdmanē
- > Sociālais dienests Ķeguma pilsētā
- > Sociālais aprūpes centrs "Senliepas"
- > Rēmbates sociālo prasmju dzīvoklis
- > Ķeguma Dienas centrs
- > Tomez Dienas centrs

ATTĀLUMI STARP LIELVĀRDI UN PAGASTU CENTRIEM:

- Lielvārde – Jumprava: 18 km
- Lielvārde – Lēdmane: 16 km
- Lielvārde – Ķegums: 7 km
- Lielvārde – Rēmbate: 6 km
- Lielvārde – Birzgale: 26 km
- Lielvārde – Tome: 13 km

ATTĀLUMI STARP NOVADA CENTRU UN APKĀRTĒJIEM VALSTS NOZĪMES CENTRIEM:

- Lielvārde – Rīga: 54 km
- Lielvārde – Ogre: 18 km
- Lielvārde – Aizkraukle: 38 km
- Lielvārde – Jēkabpils: 87 km
- Lielvārde – Sigulda: 61 km
- Lielvārde – Bauska: 65 km

GALVENIE VALSTS UN REGIONĀLIE AUTOCEĻI:

VALSTS GALVENIE AUTOCEĻI:

- A6 Rīga – Daugavpils
- E22 Rīga – Koknese

VALSTS VIETĒJIE CEĻI:

- V971 Lielvārde – Lēdmane (Ozoli – Kraukļi)
- V986 Daugavpils šoseja – Kaibalas stacija
- V985 Kaibala – Lēdmane (autoceļš Krastiņi)
- P85 Ķegums – Tome
- P85 un P88 Ķegums – Birzgale
- P8 Ķegums – Rēmbate

PAŠVALDĪBAS CEĻI:
Kopgarums – 334 km

PAŠVALDĪBAS NODROŠINĀTĀS PAŠVALDĪBAS FUNKCIJAS LIELVĀRDE:

- > KAC – vienotais valsts un pašvaldības klientu apkalpošanas centrs
- > Būvvalde
- > Sociālais dienests
- > Vispārējās izglītības iestādes (t.sk. 2 vidusskolas)
- > Pirmskolas izglītības iestādes
- > Pašvaldības policija
- > Bāriņtiesa
- > Dzimsarakstu nodaļa

KULTŪRAS IESTĀDES NOVADĀ:
LIELVĀRDES NOVADA KULTŪRAS CENTRS UN TĀ STRUKTŪRVIENTĪBAS:

- > Lēdmanes tautas nams
- > Jumpravas kultūras nams
- > Lielvārdes pilsētas bibliotēka
- > Lāčplēša bibliotēka
- > Jumpravas pagasta bibliotēka
- > Lēdmanes pagasta bibliotēka
- > Andreja Pumpura Lielvārdes muzejs
- > Birzgales tautas nams
- > Ķeguma tautas nams
- > Tomez tautas nams
- > Rēmbates pakalpojumu centra tradīciju zāle
- > Birzgales muzejs "Rūķi"
- > Ķeguma novada bibliotēka
- > Tomez bibliotēka
- > Rēmbates bibliotēka
- > Birzgales pagasta bibliotēka

LIELVĀRDES UN ĶEGUMA NOVADA IDENTITĀTE:

- > Lielvārdes josta
- > Andrejs Pumpurs
- > Eposs "Lāčplēsis"
- > Likteņupe Daugava
- > Uldevena senlatviešu pils
- > Ķeguma HES un mototrase "Zelta Zirgs"

Lielvārdes novads krustcelēs. Ko domā deputāti?

Kā dai būt administratīvi teritoriālajai reformai (ATR), vai Lielvārdes vārdam ir jāpazūd no novadu centru kartes, vai ir iespējami citi varianti? Un kas būtu nepieciešams, lai VARAM iecere par reformu izdotos maksimāli labi, ievērojot gan iedzīvotāju domas, gan, protams, pēc reformas dzīve katram iedzīvotājam kļūtu labāka. Savu viedokli par plānoto ATR pauž Lielvārdes novada domes deputāti.

Egija Širova:

“Lielvārdes novads no reformas tikai iegūs.”

Manuprāt, pirms 10 gadiem iestatīta administratīvā reforma, kas sašķēla rajonus mazos novados, nav bijusi pareiza. Joprojām visus 10 gadus arī mēs, Lielvārdes novada iedzīvotāji, daudzus pakalpojumus varam saņemt tikai bijušā rajona centrā Ogrē – pasu galds, bankas, slimnīca, policija, ugunsdzēsēji.

Katrs novads, kur sarūk iedzīvotāju skaits, kas ir Latvijas realitāte, ar katru gadu arvien grūtāk var sevi uzturēt un naudas attīstībai vienkārši nepietiek. Atjaunojot novadu bijušā Ogres rajona robežās, koncentrējot gan administratīvos resursus, gan finanšu resursus, ir iespējams nodrošināt efektīvāku pārvaldību, vienotākus pakalpojumus iedzīvotājiem, izslēgt atsevišķu funkciju dublēšanu un, galvenais, piesaistīti investīcijas. Tādējādi iespējams attīstīt gan skolu infrastruktūru, nodrošinot vienotu pieeju izglītības kvalitātei, ceļu, velo ceļu un ietvju infrastruktūru, vienotu pieeju uzņēmējdarbības un tūrisma attīstībai, kā arī nodrošināt sociāli mazākaisargāto iedzīvotāju integrāciju. Uzskatu, ka Lielvārdes novads var tikai iegūt no jaunās reformas.

Raimonds Graudiņš:
“Iedzīvotājiem ir tiesības pašiem lemt, kā izlieto viņu naudu.”

Ir tāda anekdote, ka neprecēts cilvēks nezina, ko nav ieguvis, bet precēts zina, ko ir pazaudējis. Ko mēs kā Lielvārdes novada iedzīvotāji varam pazaudēt līdz ar administratīvi teritoriālo reformu? Tā ir iespēja saņemt atpakaļ dzīves vietā savu nodokļos samaksāto naudu un piedalīties lemtā par tās izmantošanu. Kā ieguvumu mums sola naudas līdzekļu ekonomiju un resursu koncentrēšanu lielākiem attīstības projektiem.

Pirms mums arī citas Eiropas valstis ir mēģinājušas apvienot pašvaldības, un viņu pieredze diemžēl neļauj pārliecināti secināt, ka dzīves kvalitāte būtu uzlabojusies. Turklāt uz Eiropas fona Lielvārdes novads ir vidēja lieluma pašvaldība, kura pie sabalansētas valsts attīstības ir spējīga pastāvēt un kvalitatīvi nodrošināt iedzīvotājiem nepieciešamos pakalpojumus. Tādēļ, manuprāt, būtu jāveic viss iespējamais, lai maksimāli saglabātu Lielvārdes novada iedzīvotāju tiesības lemt par to, kā pašvaldība izlieto mūsu nodokļos samaksāto naudu.

Ainars Puķītis:
“Tas, kas tiek radīts mākslīgi, rezultātu nedod!”

Mans personīgais viedoklis par VARAM izstrādāto novadu apvienošanas politiku: šis projekts ir nepārdomāts un nekorekts.

Izvērtējot kartējumu, izskatās, ka pasūtītājs ir pārcēlis līdz 2009. gadam esošās rajonu robežas uz šā brīža situāciju, un cenšas apgalvot, ka izstrādāts jauns novadu teritoriju sadalījums. Personīgi neesmu pret novadu reformu kā tādu, ja tā faktiski uzlabotu iedzīvotāju dzīves līmeni, virzītu novadus uz attīstību. Tomēr, atskatoties uz jau iepriekš veiktajām darbībām, varu tikai piekrist šobrīd jau vairākkārt izskanējušam viedoklim, ka iepriekšējā reforma nav īsti izdevusies un atpakaļ apvienošana nerada pārliecību par kādiem būtiskiem uzlabojumiem. Viens no būtiskākajiem jautājumiem, uz kuru gan valdība mums nesniedz atbildi – ko iegūs novada iedzīvotājs? Manuprāt, neko. Drīzāk būs jārekinās ar zaudētu laiku un papildu izdevumiem, lai nokļūtu jaunizveidotā novada centrā, kas būtu viens no lielākajiem teritorijas ziņā.

Uzskatu, ka novadiem pašiem ir jālemj par pievienošanās blakus novadiem, ir jāizskata visus iespējamus variantus, noteikti vajadzētu veikt iedzīvotāju aptaujas, uz klausīt viedokļus.

Ja viens no argumentiem apvienošanai ir, ka pašvaldības ir liels algoto administratīvo darbinieku skaits, tad varbūt valstiski vajadzētu samazināt darba apjomu – visas funkcijas nenodot pašvaldībām, bet veikt arī citas darbības, piemēram, novados samazināt deputātu skaitu, sākot ar izglītības sistēmu valsts līmenī u.c. Savukārt pašvaldībām būtu jāizvērtē visu esošo darbinieku lietderība, jāizskata amatu apraksti un faktiski veicamo darbu apjoms.

Vita Saleniece – Šmaukstele:
“Man negribētos, lai Lielvārdes novada vārds pazūd.”

Man tīri labi patīk ideja par Ķeguma un Lielvārdes novadu apvienošanu, taču ir grūti teikt, cik tā ir reāla. Vai VARAM mūsu viedokli sadzirdēs, vai vēlēties tajā ieklausīties, arī to prognozēt pagaidām ir grūti. Es neiestājos ne pret apvienošanu ar Ogres novadu, nedz arī pret apvienošanu ar Ķegumu. Taču viens gan ir skaidrs – man negribētos, lai Lielvārdes novada vārds pazūd. Sociālajā jomā Lielvārdes un Ogres novadu apvienošanās neko daudz nemainīs. Sociālie pakalpojumi attīstīsies neatkarīgi no reformas, jo šī joma visā Latvijā palēnām attīstās.

Plusiņš varētu būt saistīts ar aprūpi un Ogres pansionāta pakalpojumu pieejamību. Vai arī tāda iespējāmība, ka Ogrē izveido un piedāvā grupu dzīvokļu pakalpojumus, kādu mums nav. Arī nekādas īpašas minusus es neredzu. Šajā sfērā strādājošie cilvēki un sociālie darbinieki, visticamāk, paliktu uz vietas, varbūt kaut kas strukturāli mainītos, bet iedzīvotājiem nekas nemainītos. Bet mani daudz vairāk uztrauc mazie pagastiņi un nomaļās lauku teritorijas. Tā kā dzīvoju Kaibalā, mani uztrauc Kaibalas attīstība, kura, manuprāt, būs ļoti minimāla. Kā piemēru varu minēt to pašu veloceliņu vai Kaibalas skolas telpu remontu. Lielvārdes novada pašvaldība šiem projektiem līdzekļus jau ir iecerējusi, bet ļoti jāsaubās, vai tādi atradīsies, ja būs lielajā Ogres novadā. Kaibalieši un attālāko lauku novadu iedzīvotāji ieguvēji nebūs. Es vienīgi ceru, ka, kā savā intervijā solīja ministrs Pūce, iedzīvotāju ērtākai

nokļūšanai uz reģionālajiem centriem vismaz ceļi pamazām tiks sakārtoti. Lai gan attiecībā uz mazajiem lauku ceļiem tam noticēt ir grūti. Ministrs saka, ka mazie novadi uz reformas rēķina attīstīsies, tomēr pašlaik izskatās, ka viss notiek reģionu centros un ap tiem, bet nomaļās viss paliek, kā ir. Daudzas skolas pamazām lividējas, arī nerentablās aktivitātes tiek likvidētas, un cilvēki paliek zaudētājos.

Aija Mazitāne:
“Trūkst konkrētības par izmaiņu plusiem un mīnusiem.”

Protams, nevar pievērt acis, un nemanīt, ka Latvijā ir pustukšas pašvaldības, kurās darbojas pilna administrācija. Tas ir resursu izšķērdīgi, un, iespējams, pārmaiņas ir vajadzīgas, lai arī, manuprāt, cilvēki Latvijā ir pagurusi no nemitīgām reformām. Tomēr – vai tiešām tieši šis administratīvi teritoriālais reformas piedāvājums ir pats labākais variants? Jau 18. jūlijā VARAM konsultāciju par apvienoto Ogres novada teritoriju laikā vērsu ministra Pūces uzmanību uz to, ka šobrīd, lai gūtu pārliecību par šāda pašvaldību apvienojuma nepieciešamību, iztrūkst konkrētības, kā mainīsies Lielvārdes novada iedzīvotāju dzīves līmenis apvienotajā novadā – kādi ir izmaiņu plusi un mīnusi. Par šo jautājumu konkrētu atbildi tā arī neesam saņēmuši. Un tas ir šobrīd būtiskākais neskaidrais jautājums. Tāpat bažas rada jautājums, kā tiks nodrošināta pagastu iedzīvotāju pārstāvētība lielajā novadā. Ja Lielvārdes novada iedzīvotājiem kopīgajā Ogres novada teritorijā tiešām būs labāk, tad tas ir jādara. Bet, lai par to spriestu, ir nepieciešama informācija.

Dace Kļava:
“Lai pagasti nebūtu pabērnu lomā...”

Mana lielāka baža ir par to, lai pēc ATR pagasti nebūtu pabērnu lomā. Jo lielāka teritorija, jo vairāk iedzīvotāju un vajadzību, jo mazāk iespēju tās apmierināt. Vai būs nodrošināta nepieciešamo pakalpojumu pieejamība pagastu iedzīvotājiem? Kas būs ar skolām? Vai reformas rezultātā netiks veicināta iedzīvotāju pārcelšanās uz dzīvi tuvāk pilsētām? Tie ir tikai dažādi jautājumi...

Aivars Peisenieks:
“VARAM plānotā novadu apvienošana var radīt drīzāk negatīvu efektu.”

Par to, kādas sekas varētu būt no Lielvārdes novada pievienošanas Ogres novadam kopā ar Ķegumu un Ikšķiles novadu, varam runāt tikai pieņēmumu formā, jo VARAM nav informējusi par konkrētiem sagaidāmajiem rezultātiem un ieguvumiem novadu iedzīvotājiem un uzņēmumiem.

Ir tikai vispārīgi izteikumi un pieņēmumi, taču nav ieraugāma informācija, kā tieši šāda apvienošana uzlabotu novadu ekonomisko veiktspēju, iedzīvotāju labklājību un pakalpojumu kvalitāti. Manuprāt, uz Lielvārdes novada iedzīvotājiem VARAM plānotā novadu apvienošana var radīt drīzāk negatīvu efektu: var samazināties Lielvārdes novada un pagastu pārstāvētība lielajā novadā (nebūsim noteicēji par lokālo vajadzību un problēmu risināšanu, nav garantijas par lielu projektu realizēšanu tieši mūsu teritorijā); var samazināties pašvaldības pakalpojumu pieejamība “uz vietas”, un tie var sadārdzināties dēļ transporta izdevumiem uz centru; var pasliktināties un sadārdzināties vidējās izglītības pieejamība (ja reformas formālo kritēriju dēļ vidusskolu pārveido par pamatskolu); lielais centrs var veicināt vēl izteiktāku attālo novadu iztukšošanu un līdz ar to ceļu uzturēšanas un citu pakalpojumu pieejamības pasliktināšanos. Dodu priekšroku mazāka apvienošanās projekta veikšanai – Lielvārdes novads un Ķeguma novads, apvienojoties vienā novadā, gan izpildītu formālos iedzīvotāju skaita kritērijus, gan turpinātu pilnībā nodrošināt visu pašvaldības pakalpojumu sniegšanu, gan nodrošinātu proporcionālu, korektāku iedzīvotāju interešu pārstāvību lēmumos par katras teritorijas situāciju un finansēm.

Daiga Brante:
“Reforma neuzlabos lielvārdiešu dzīves kvalitāti.”

ATR organizētāju paustā informācija un diskusijās pateiktais nepārliecina, ka tā ir ekonomiski un sociāli izvērtēta rīcība. Teritoriālās reformas lielā steiga, obligātums un jau gatavi, bez apspriešanas “sazīmētie rajoni” liek domāt, ka tā ir politiskās ietekmes pārdales shēma.

Mani uztrauc risks, ka apvienotais Ogres novads būs teritoriāli ļoti liels ar attiecīgi “uzpūstu” centralizētu administratīvo aparātu, kas nespēs nodrošināt kvalitatīvus pakalpojumus jaunā novada citās pilsētās un pagastos. Iedzīvotājiem ne tikai attālums var kļūt par šķērslī, bet arī pārstāvētības trūkums Ogres novada domē. Tā kā valstī vienlaicīgi notiek arī skolu tīkla optimizēšana, kuras mērķis ir samazināt skolu izglītības pakāpes un centralizēt vidusskolas, tad nonākot jaunajā novadā, pieaug risks, ka mazākās novada pamatskolas var kļūt par sākumskolām, bet vienīgā vidusskola par pamatskolu, jo viss taču būs pieejams Ogrē! Reforma valdības pašreizējā izpildījumā neliecina, ka tā spēs uzlabot mūsu novada iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Ko iegūs skolēni un skolēnu vecāki, pedagogi?

Ja reformām ir jābūt, lai samazinātu pašvaldību administrēšanas izdevumus, esmu gatava diskutēt un izvērtēt Lielvārdes un Ķeguma novadu brīvprātīgu apvienošanu, jo esam ģeogrāfiski vienoti, salīdzinoši tuvu administratīvie centri un ir sadarbības pieredze, arī valstij nozīmīgs militārais objekts – NBS Gaisa spēki – ir izvietots abu novadu teritorijās. Tā kā esmu Ķeguma novada iedzīvotāja, kas strādā Lielvārdē, šādas reformas rezultātā redzu arī kopīgus ieguvumus.

Edgars Gribusts:
“Jāveido divu līmeņu pārvaldības modelis.”

Reformai kā tādai ir jābūt, jo ir jālabo 2009. gadā pieļautās kļūdas, kad toreizējā vadība nevienojās un neizveidoja kopīgu novadu ar Rembatu, Ķegumu, Lēdmani un Jumpravu. Šāds teritorijas kopums ir ļoti pārvaldāms, apsaimniekojams un attīstāms. Mans personīgais viedoklis ir, ka jāveido divu līmeņu pārvaldības modelis, virsrīkmenis ir plānošanas reģioni un apakšlīmenis ir pašpietiekami un optimāli lieli novadi, kā, piemēram, apvienojot Lielvārdes novadu ar Ķeguma novadu. VARAM piedāvātā reformas karte, kas skar mūs, ir pārlieku liela, kas tikai koncentrēs attīstību Ogrē, savukārt perifērijā tikai pastiprināsies iedzīvotāju aizbraukšana. Būtiski ir apzināties, ka, realizējot VARAM piedāvāto variantu, faktiski pazūd pārstāvētības iespēja jaunajā novadā no Kaibalas, Lēdmanes un Jumpravas, kā arī šī reforma apdraud mūsu novada plānoto attīstības stratēģijas īstenošanu. Argumenti, ka mūsu novadā iedzīvotājiem visi pakalpojumi nav pieejami, neiztur kritiku, jo 21. gadsimtā mēs varam saņemt visus pakalpojumus e-vidē. Kā ieguvumus gan vienā, gan otrā variantā redzu ierēdniecības samazinājumu, kas attiecīgi ļautu palielināt atalgojumu, tādējādi piesaistot labākos specialistus novadam.

Jānis Mazitāns:
“Uztraukumam nav pamata.”

Iepriekšējā reforma piedzīvota 2009. gadā, un man ir sajūta, ka tikai nesen novada iedzīvotāji, it sevišķi pagastos, sākuši atzīt savu piederību Lielvārdes novadam kā vienotai teritorijai. Reforma noteikti šo piederības sajūtu mazinās. Tāpat kā mazinās iedzīvotāju atbildības sajūtu par savu vietu, kur dzīvo, kas var negatīvi ietekmēt vietējo iedzīvotāju iniciatīvas un radošās aktivitātes. Es saskatu nepieciešamību veikt reformu tādā gadījumā, ja novads nespēj īstenot savus pienākumus, proti, noteiktās pašvaldību autonomās funkcijas. Uzskatu, ka Lielvārdes novads apmierinoši tiek galā ar obligāto pienākumi izpildi, taču, kad vēlamies kaut ko vairāk, tad rodas šķēršļi, kas pamata ir nepietiekamais novada izmērs vai novada vadības mazā ietekme valsts politikas līmenī. Piemēram, neesam tiesīgi saņemt publisku finansējumu izglītības iestāžu infrastruktūrai, jo mūsu izglītības iestādēs ir par maz izglītojamo.

Domāju, ka novada iedzīvotāja ikdienas dzīve pēc reformas nemainīsies, tāpēc uztraukumam nav pamata. Izmaiņas piedzīvos pašvaldības administratīvajās struktūrās strādājošie, piemēram, būtiski samazināsies domes deputātu un domes priekšsēdētāju skaits, kas, protams, būtu ekonomiski pamatota rīcība. Taču, piedzīvojot paredzamo reformu, ir jācer, ka arī kādam no mūsu novada iedzīvotājiem būs iespēja piedalīties politisko lēmumu pieņemšanā, lai esošais Lielvārdes novads spētu pilnvērtīgāk attīstīties.